

Secțiunea Administrativă
 Tipografia:
 Brașov, piața mare Nr. 22
 Societate de tipografie nu se
 înlocuiește. Manuscrisurile nu se
 întorc.

Birourile de anunțuri:
 Brașov, piața mare Nr. 22

Inserate mai primenite în Viena
 Rudolf'sche Annoncen-Expedition
 (Rita Weiss), "Verlag Schöberl, Alois
 Berner", in Brașov: A. V. Gold-
 berg, Annoncen-Expedition Berner,
 in Frankfurt: G. L. Dombay, in Ham-
 burg: A. Steiner.

Prețul inserțiilor: o seriă
 garzonă pe o coloană 6 ex.
 și 80 ex. șimplu pentru o pu-
 blicare. Publicații mai dese
 după tariful și învoială.

Reclame pe pagina III-a o
 serie 10 ex. v. a. sau 80 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ANULU LIV.

"Gazeta" este în tă-care și.
 Abonamente pentru ANULU-UNGARIA:
 Pe un an 12 fl., pe șase luni
 6 fl., pe trei luni 3 fl.
 Pentru ROMÂNIA și străinătate:
 Pe un an 40 franci, pe șase
 luni 20 franci, pe trei luni
 10 franci.
 Se primumă la toate oficiile
 poștale din țară și din afară
 și la dd. colectorilor.

Abonamentul pentru BRAȘOV:
 la administrație, piața mare
 Nr. 22, etajul I.: pe un an
 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei
 luni 2 fl. 50 cr. Cu doliu în
 casă: Pe un an 12 fl., pe
 șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
 Un exemplar 5 cr. v. a. sau
 15 bani.

Atât abonamentele cât și
 inserțiile sunt a se plăti
 înainte.

Nr. 102. Brașov, Luni, Marți 7 (19) Mai. 1891

Brașov, 6 Mai v.

Cutezanța, cu care droia funcționarilor ungurești de prin comitate dă năvală asupra școlilor și a drepturilor noastre garantate prin lege, este uimitoare.

Un învățător din comitatul Târnavei mici ne împărtășise nu de mult, că lui i s'a dat „poruncă” să cânte în școlă ungerese cu școlarii săi; astăzi primim din comitatul Solnoc-Dobêci scirea, că inspectorul de școlă Rill din Deșiu, vizitându-și dăile aceste școlile de stat și cele confesionale din jurul Betlénului, s'a declarat, că elu preține dela învățătorii noștri confesionali, „ca cel puținu o oră pe zi să converseze cu copiii de școlă în limba maghiară.” Nu odată am înregistrat plângeri despre volnicia, cu care chiar și notarii ungurești dau năvală asupra școlilor noastre, arogându-și cel mai arbitrar drept de superioritate; ei dau „ordin” autorităților noastre scolare dela sate, ca nu cumva să țină examenul cu copiii fără de a-i înștiința mai înainte pe ei, ba când le vine la socotela întră în școlă, conturbă învățământul și în numele „patriotismului” esaminează pe copii din limba maghiară pentru a se convinge despre „progresele” maghiarisării.

Precum se face cu școlile, așa se face cu toate drepturile politice și administrative, municipale și comunale ale poporului nostru. Solgăbirii cu forța pun ca primar în spinarea comunelor noastre românesce cele mai sinistre instrumente ale lor și s'au dat casuri, că cei ce au reclamat în contra acestor acte de volnicie, au fost trași în cercetare sub pretext de agitație și au fost striviți cu amende grele în bani.

Înțelegem ușor aceste bru-

tale încălcări ale legii din partea unor vânători de grații, cari în socotela noastră facu trafic cu șovinismul și „patriotismul” lor, dăr nu înțelegem, cum de se pot săvârși aceste încălcări ale drepturilor noastre adese-oră fără de a se face din partea poporului nostru și a conducătorilor săi nici cea mai mică rezistență simțită.

Lipsa unei puternice conștiințe de drept, sau mai bine dîșu lipsa unor povățuitori de-aprope și nemijlociți, cari să lumineze pe popor asupra legalelor sale drepturi, să-lu convingă despre inviolabilitatea lor și să deștepte în elu datorința de a și-le apăra până la cele mai extreme margini ale puterii sale, — este fără ndoielă una dintre cele mai de căpeteniă cauze ale monstruoșelor volnicii, la cari dîlnic suntem espuși.

Silitu-s'au ore cărturarii noștri dela sate, ca să lumineze pe popor asupra drepturilor inviolabile, ce-i sunt garantate lui nu numai dela fire, ci chiar și prin paragrafi legilor ungurești? Cunoște ore masa poporului nostru drepturile neatacabile, ce le are asupra școlii confesionale înființate și susținute din sudora lui, și scie elu, că dreptul de a dispune asupra acestor școlii îl au exclusiv numai autoritățile noastre școlare și bisericesci și orice ingerință provenită în privința acesta din partea organelor administrative ungurești conține în sine o încălcare a dreptului?

Vandalismul, ce se comite la sate mai ales cu școlile noastre populare, este o dovadă, că poporul nostru nu este destul de pătursu de drepturile sale și că nemijlociții lui conducători nu și-au dat silința de a deștepta în elu adevărata conștiință de drept, aceea conștiință puternică, care formeză și a formatu de când e lumea

celu mai puternicu zidu de apărare alu drepturilor unui popor.

Nu putem aștepta vindecarea relelor din partea acelor, cari înșiși pricinuesc și ocrotesc pe cei ce comit aceste rele; nu putem aștepta respectarea drepturilor noastre din partea acelor, cari înșiși calcă legile și în batjocorirea drepturilor noastre își caută protecția mai marilor și acoperirea păcatelor și ticăloșilor lor proprii, ci — celu dîntai chematu de a îngriji de respectarea acestor drepturi este însuși proprietarul lor, este poporul nostru românescu, în a căruia inimă trebuie să deșteptăm mai pe susu de toate o puternică conștiință de drept și să-lu pătrundem de convingerea, că unui popor cu viitoru nu-i este ertatu odată cu viața a ceda din legalele sale drepturi naționale și bisericesci nici câtu un fir de păr.

Nu trebuie să uităm, că cutezanța adversarilor noștri politici își are isvorul mai înteu de toate în timiditatea și slăbiciunea noastră. Când voru deștepta conducătorii noștri în inima poporului o viuă și puternică conștiință de drept, numai decât slăbiciunea și timiditatea va dispăre; va dispăre deodată cu ele și temeritatea satrapilor din provincie, pentru că va scie elu, poporul, atunci de siguru să și apere drepturile sale încălcate neasemenat mai bine de cum i-le apăra astăzi ilustru săi fruntași.

Mórtea lui I. C. Brătianu.

Din incidentul morții marelui bărbat de stat I. C. Brătianu, toate diarele liberale de dincolo au apărut în doliu. Presa română de toate nuanțele se unesc întră a deplânge mórtea ilustrului bărbat de stat, în care România a

perdut pe unul dintre marii săi regeneratori.

„Românul” anunță acestu durerosu casu de mórte prin următoarele cuvinte:

„Românul” și familia C. A. Rosetti plângu astăzi pe marele patriot, pe vechiul tovarășu de luptă alu lui C. A. Rosetti, pe I. C. Brătianu, care s'a stinsu la 3 ore noptea la Florica.

Oricare ar fi fost vederile politice cari ne-au despărțit în timpii din urmă de I. C. Brătianu, nu putem decât să privim mórtea sa ca un doliu al națiunii și alu familiei Rosetti.

„Românul”, în colonele cărnii s'au dezvoltat în timpu de 25 de ani mari și generose idei, prin péna bătrânilor luptători, ale patrioților, în fruntea căroră era Ionu Brătianu, „Românul” depune astăzi lacrimi de iubire și de recunoștință pe patul de mórte alu aceleia, care fu fratele lui C. A. Rosetti, alu aceleia, care împreună cu densusu și-a consacrat viața realizării dorințelor Românilor: *Unirea Principatelor, Independența și Regatul*.

Er familiei lui Ionu Brătianu „Românul” îi spune:

Dacă sciința, că durerea voastră este împărtășită, póte fi o alinare pentru voi, atunci puteți avea aceea mângâiere, căci sincere sunt lacrimile pe cari le varsă astăzi, acei cari au cunoscut și iubit, din frageda lor copilărie, pe Ionu Brătianu, acei cari au astăzi grósnica durere, d'a nu găsi cuvinte de consolățiune, căci toate sunt inecate în lacrimi, și numai lacrimi putem trimite neconsolatei familii.

Plângeți deci, plângeți, căci altă ușurare, în ireparabila voastră pierdere, nu veți pute avé.

„Timpul” dice între altele:

Cu Ionu Brătianu piere acela, care cu C. A. Rosetti a fost nu numai figura cea mai însemnată a partidului liberalu, dăr încă, putem să dicem, creatorul și întemeiatorul lui în România.

FOILETONULU „GAZ. TRANS.”

Mane, tekel, fares.

Velul noptii învelit'a Babilonul — prada urii,
 Locu de desfătări obscene și de păgânesce injurii. —
 Murii sbiciuți de vremuri, dormu sub clasice mări,
 Ce se plimbă în tăcere peste surele ziduri.
 Nici un vuetu nu s'aude prin cetatea păgânită,
 Numai vântul povestese c'o ruină muceșită
 Și cu valurile blânde din mărșutul Euphrat,
 Ce'n adencul lui atâtea vechi mări a ingropat.

Mieșul noptii era'n prēmă, când în salele pompoșe,
 Ce 'notau în mări de rașe de lumini misterioșe,
 Baltazar, superbulu rege, duchu perversu și indrăcit,
 Dă porunci să se începă ora de benchetuit.
 Elu s'așeză 'n fruntea mesii; cu priviri sêlbătăcite
 Chiemă și óșpeții, ér slugii tórna vinuri aromite.
 Baltazar cu îngâmfare de pe purpură și puf,
 Printr'unu răcnetu, chiamă pajul sê-lu feresc de zăduf.

Béu cu toții. Veselia curge ca unu riu de munte.
 Se deslégă limba, și-apoi chiote și vorbe crunte...

Desu ciocnescu-se pahare cu vinu roșu spumegat,
 Și nimic nu mai rămâne, ce să fiă ne'njurat.
 Creșce șgomotul prin sale și cu elu turbarea creșce.
 Domnul își sêrută sluga, sluga, domnului ochesce;
 Nu mai e deosebire între om și dobitoacu,
 Le sucise vinul mîntea, vinul, ce seca pe locu.

Baltazar de pe-a lui sofă, cu obrăzii roșu ca jarul,
 Chiua cu ei alături, injura golind paharul.

Ochii lui eșit câtu pumnul în roșă în noșă
 Iar prin mîntea-i turburată negre gânduri se'nvertiau.
 Zimbetu plin de șumeția de pe buza lui rêsare,
 Când pe capu-i se aședă scule sfinte din altare,
 Ce din templul lui Jehova slugii săi le-au jăfuit,
 Aducendu-le 'n palatul craiului multu șumețit.

Baltazar apucă'n mână unu paharu sfințit de aur,
 Și c'unu răcnetu de mânia, răcnetu de sêlbatecu tauru,

Poruncesce să se tórne vinu, să bea din vasul sfântu,
 Și sculându-se cu fală își ia rëndul la cuvântu.
 Elu închină 'n sănătatea óșpeților, ce'lă ascultă
 Răzimați cu barba'n mesă. După aiurare multă,
 Ingâmfat și cu turbare elu peharul a golit
 Și isbindu-lu în părete, astfelu vorba a sfêșit:

„Jehova! De ai putere, ia paharul și-lu isbesce
 „Dreptu în fruntea mea crăiască. Dér tu n'ai. Amaru mîntesce
 „La altarul spurcatu preot, când te chiamă Dumneșeu,
 „Căci în Babelu eu sunt rege, Dumneșeu încă sunt eu!”

Apoi șede și din față schintează șumeția,
 Dinții lui scrișnescu sêlbătici, ochii lui varsă mânia,
 Iar bachanții toți se școlă și din gură spușmegându,
 I-se'nchină pen'trecute, pe Jehova injurându.

Unu minut și'n sala de-auru toate sunt posomorite,
 Ca o ghiăț spaima trece peste óse amorțite,
 Risul e sleit pe buze, răcetele stau în gât,
 Vorbăreții 'n nemișcare lângă mese-au amorțit.

Baltazar rotindu-și ochii cruntă se uită prin sprincene,
 Pironindu-i ér în mesă, îngrozit mișcă din gene,
 Căci o mână elu vêșuse pe păreții albi scriind
 Cu caractere de aur: trei cuvinte. Gălbîndu
 De o spaimă ne'nțelêsă, tremurau a lui picioare,
 Sângele-i sleia în vine, fața lui părea că móre,
 Pe când óșpeții și slugii stau uimiți -- și'n-trebătoru
 Se priviau unii pe alții, se muștrau incetșor.

Greu abia, ridică-și mâna, Baltazar și le arată
 Pe păretele de-alături scrisu de-o mână, depărtat,
 Trei cuvinte. Le cetiră cu uimire și tăcutu.
 Se chiamară 'ndată magii, dăr nimioș n'au priceputu.

Iute șvonul se lățise prin cetatea păgânescă,
 Babelul întregu venise, dăr nu i chipu să têlcușcă,
 Ce'nsemneză: „mane, tekel, fares”, ce s'au prefăcutu
 În vâpăi fășăitoare și apoi linu au dispărut.

Prăvălitesu multe vécuri peste Babelu, — prada urii,
 Locu de desfătări obscene și de păgânesce injurii. —

gându astfelu atențiunea lumii europene asupra întâmplărilor din Macedonia.

„Pol. Corr.“ comunică, că în urma prigonirilor evreesce din Corfu mai multe guverne au hotărît, ca s'ă trâmîtă corăbii la Corfu în apărarea supușilor lor.

Partida orleanistă din Franca se pune erăși pe lucru. Contele de Paris, a chemat pe contele de Haussonville și pe alte căpetenii royalistice la castelul său, unde în curëndu se voră aduna țiaristă distinși și alți membri marcanți ai partidei orleaniste.

Raporturile dintre Svedia și Norvegia nu suntă, în genere, tocmai prietinesce. Uniunea personală se pare că nu prea vine cu desăvărșire la socotă ambelor popóre inrudite.

inima mea iubia pe Dumneșeu, spiritul meu îl nega, purtarea mea, vorbele mele, sentimentele mele, ideile mele nu erau altceve decâtă contradiceri, rătăcire și minciună.

SCIRILE ȚILEI.

- 6 (18) Maiu.

La jubileu din 10 Maiu. „Timpul“ spune, că cu trenul de ieri diminetă au sosită la Bucuresci mai mulți corespondent de țiare din străinătate spre a asista la sərbările jubileului.

Un șarlatan musical. „România Musicală din Bucuresci“ scrie, că cunoscută piesă musicală „Valse Russe“ nu este compozițiunea d-lui I. Ivanovic, ci este o plagiatură îndrăsnă a unui editor din Budapesta, Klöfner & Schloss.

Telegramă oprimată. Țiarul din Parisu „Le XIX-e Siècle“ comunică, că 84 studenți români și membri ai coloniei române din Parisu au adresat d-lui Septimiu Albini a telegramă de felicitare din incidentul eliberării sale din închisore.

pară cu ocaziunea această câteva tânguir, scriindu-i că ea așa de multu își uită de mine și cu intențiune lăsaui ca s'ă simtă duiosia, care din când în când o stîrnise în inima mea.

Și pentru ca s'ă înțelegeți bine amărăciunea durerii mele de mai tårdiu și marea bucuriă, ce am simțit'o, la revederea Amaliei, trebuie s'ă gândiți, că ea fû unica în lume, pe care o iubisem, că tôte amintirile mele stau în legătură cu ea, că cu ea am împărțit bucuriile și suferințele copilăriei.

lulă 7 alt reglementului internațional. Telegrama a fostu de următorul cuprinsu: „Inainte, totu cu mai multă energiă în lupta pentru naționalitate! Noi suntemu cu D-Vostră.“

Representațiuni românesce în Carl-Theater-ulu din Viena. Cetim în „Timpul“: Trupa d-lui Gr. A. Manolescu și a d-nei Ar. Romanescu sferșindă ciclul de representațiuni în Iași, voru pleca țilele acestea la Viena, unde după cum s'ă anunțat deja, voru da o seriă de representațiuni românesce în Carl-Theater.

Congresu. În ția de 27 Iuliu n. c. se va ține în Parisu unu congresu cu privire la tuberculosă. La acestu congresu, după cum scriu țiarele de dincolo, va lua parte și d-lu Dr. Babeșu.

Lăutari români în Anglia. În circulu Oxford din Londra cantsă lăutarii români din Bucuresci sub conducerea lui Sava Pădureanu cu mare succesu.

Mușcați de lupi turbați. Trei țărani din România de lângă Galați au fostu mușcați de nisce lupi turbați. Acești țărani au fostu internați în institutul bacterologicu alu d-lui Dr. Babeșu.

Academia română. Concurre pentru premii.

IV. Premiul Asociațiunii Craiovene pentru desvoltarea învățămintului publicu, în sumă de 1,500 lei, se va decerne în sesiunea generală din 1892, celei mai bune cărți didactice în limba română dintre cele țipărite de la 1 Ianuarie 1890 până la 31 Decemvre 1891.

V. Premiul Statului Eliade-Rădulescu, de 5.000 lei, se va decerne în sesiunea generală din anul 1892, celei mai bune lucrări scrise în limba română asupra următorului subiectu:

„Nasrerea și inmormentarea la Români. Datine și credințe.

Terminulă presentării manuscriselor la concursu va fi până la 31 Decemvre 1891.

VI. Premiul Statului Eliade-Rădulescu, de 5.000 lei se va decerne în sesiunea generală din anul 1893, celei mai bune lucrări scrise în limba română, cu conținut literar, care se va judeca mai meritoria printre cele publicate de la 1 Ianuarie 1891 până la 31 Decemvre 1892.

VII. Premiul Statului Lăzări, de 5.000 lei, se va decerne în sesiunea generală din anul 1893 celei mai bune lucrări în limba română asupra următorului subiectu:

„Studiulă vinurilor din România din punctulă de vedere economic și alu compozițiunii lor chimice“.

Manuscrisulă va trebui s'ă cuprindă materiă pentru circa 300 pagine de țipar în 8º garmond.

Terminulă presentării manuscriselor la concursu va fi până la 31 Decemvre 1892.

VIII. Premiulă G. San-Marinu, în sumă de 1.500 lei, se va decerne, în sesiunea generală din anul 1893, celei mai bune lucrări scrise în limba română asupra următorului subiectu:

„Considerațiuni asupra comeriului României cu țirile străine atătă la Orientu câtă și la Occidentu începându cu secolulă alu XVI-lea până la anulă 1860.“

Terminulă presentării manuscriselor la concursu va fi până la 31 Decemvre 1892.

IX. Premiulă Neuschotz, de 1,500 lei, se va decerne în sesiunea generală din 1893, celei mai bune lucrări scrise în limba română asupra următorului subiectu:

„Compendiu istoric asupra desvoltării industriale la Români până în 1875“.

Invitare.

Prin această se dechiară de convocată adunarea generală ord. a Reuniunei femeilor române din Mediașu și giuru pe 2 Iuniu a. c. st. n. (S. S. Constantin și Elena) în școla gr. cat. din Mediașu la 8 ore a. m. — la care e invitată fiă-care membru alu Reuniunei, precum și fiă-care binevoitoru alu ei.

Cele mai însemnate obiecte de pertractare suntă: raportulă comitetului despre activitatea sa dela ultima adunare generală, absolutoriulă Cassieresei și propuneru, cari țintescă prosperarea Reuniunei.

Mediașu, 13 Mei 1891. Maria Romanu, președintă.

DIVERSE.

Orașul Montreal (Canada) se pregătesce s'ă sərbătorească cu mare pompă a două sute cinc-țeci-a aniversare a întemeierii sale.

Ultima Păcălescu: Ce, deja dela teatru? Tândălescu: Da. Păcălescu: Dér ce a fostu astăđi? Tândălescu: Miercuri. Păcălescu: Nu, nu, te întrebă ce s'ă dat? Tândălescu: Optă-țeci de creițari pentru unu scaun du locul primu.

Cursulu țieței Brașovu.

din 18 Maiu st. n. 1891.

Table with 2 columns: Bancnote românesce, Argintu românescu, etc. and their respective values.

Cursulă la bursa din Viena.

din 16 Maiu a. c. 1891

Table with 2 columns: Renta de aur, Renta de hărțiă, etc. and their respective values.

Proprietaru: Dr. Aurel Mureșianu. Redactoru responsabilu interimalu: Gregoriu Maioru.

Preparatele antiseptice pentru îngrijirea dinților și a gurei

D. R. GUST

făcute după principiile cele mai nouă pe terenul științei, care se ocupă cu vindecarea bolilor de dinți și din materialele cele mai bune, s'au probat ca escelente:

- 1. Pentru curățirea dinților naturali și artificiali,
2. La dinți găunoși, la cari împiedică progresarea rapidă a bôlei.
3. La gingii slabe, cari sângerază ușor și în urma căreia se clatină dinții,
4. In contra aședărei de peatră la dinți,
5. In contra mirosului și gustului rău ce se dezvoltă la cei ce suferă de dinți și de stomach,
6. Ca mijloc de alinare la dureri de dinți,
7. Ca mijloc cu efect plăcut, împropător și întăritor asupra organelor gurei.

Prețurile:

- 1 flacon cu apă de gură à 50 cr. și à 1 fl. suficient pentru mai multe săptămâni.
1 cutia cu praf de dinți à 25 cr. și à 50 cr.
1 borcanelu cu pastă de dinți à 40 cr.

Deposite la farmaciile și parfumeriile mai însemnate ale Ungariei.

Trimiterea de preparate în valoare de cel puțin 2 fl. se face franco-porto cu rambursă a prețului.

Depositul principal la FRIEDRICH STENNER, farmacia la „Leul de aur” în BRAȘOVU.

Turnătoria de feru și fabrica de mașini a lui SCHLICK

SOCIETATE PE ACTII IN BUDAPESTA. FABRICA ȘI BIROUL CENTRALU: VI., Kűlső vác-út 1696/99, BIROUL ÎN ORAȘU ȘI DEPOSITULU VI., Podmaniczky-utca 14,

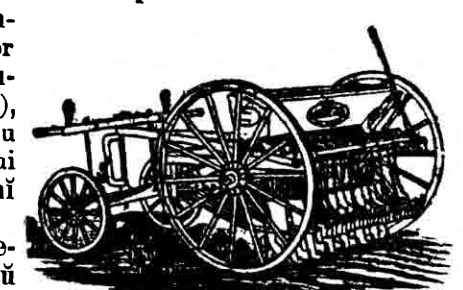
Recomandă escelentă construatele Garnituri de treierat cu abur și cu vârtej (Göpel), precum și cu mai multe din cele mai mari premii distinsese Pluguri patent. ale lui SCHLICK cu 2 și 3 brazde,

Pluguri Rayol patent, Pluguri-Rayol, Pluguri originale ale lui Schlick și pluguri Vidats pentru o brazdă, unelte pentru lucrarea pământului, grape și spărgători de bulgări.

Mașini de semănat în rânduri „HALADAS”, patentate ale lui Schlick.

Mai departe s'afă în depositu mori pentru curățitul cerealelor (sistem Baker și Vidats), mașini pentru prepararea nutrețului, batôze de porumb (cucuruz), mori pentru uruit, mori de uruială cu putere de abur „Hungaria” patent. lui Jokáy, mori de măcinat și instalațiuni pentru mori de ulei.

Mașini originale americane de secerat și legat snopii, mașini de cosit rba, căi ferate pentru c ămp etc.

Prețurile cele mai ofține. — Condițiuni favorabile pentru p ată. Prețuri-curente la cerere gratis și franco.

Avisu d-loru abonati!

Rugam pe d-nii abonati ca la reinoirea prenumerațiunei se binevoiască a scrie pe couponul mandatului postal și numerii de pe fâșia sub care au primitu țiarul nostru până acuma.

Administraț. „Gaz. Trans.”

Mersulu trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabilu din 1 Octomvre 1890.

Table with multiple columns showing train routes and schedules between Budapest, Brașov, Sibiu, and other regions. Includes sections for Budapesta-Predealu, Predealu-Budapesta, B-Pesta-Aradu-Teiuș, Teiuș-Aradu-B-Pesta, Copșa-mică-Sibiu, and various regional lines.